T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018 / 479
KARAR NO : 2018 / 561
KARAR TR : 22.10.2018

ÖZET : Fazlaya dair hakları saklı tutularak adli yargı yerinde açılan ilk davadan sonra açılan ek davanın; imar mevzuatından kaynaklanan tazminat davası olması gözetilerek, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.Ç.
Vekili : Av. A.F. D.
Davalı : İl Özel İdaresi(Adli Yargıda)
Vekili : Av.Y. G.
Milli Eğitim Bakanlığı(İdari Yargıda)
Vekili : Av. G.T.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; Bursa ili, Nilüfer ilçesi, Ataevler Mahallesi, 1207 ada, 1 parsel sayılı taşınmazın 67/2400 hissesi ile Nilüfer ilçesi, Ertuğrul Mahallesi, 3408 ada, 2 parsel sayılı taşınmazın 171/2400 hissesinin müvekkiline ait olduğunu; bu taşınmazlara Eğitim Tesis Alanı olarak davalı idarece el atılması sebebi ile fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydı ile açtıkları 7.800,00 TL.'lik kamulaştırmasız el koymadan kaynaklanan tazminat davasının, 5.200,00.TL. üzerinden Bursa 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2011/575, K: 2012/492 sayılı ilamı ile hüküm altına alındığını; davada fazlaya dair hakları saklı tutulmak kaydıyla toplam tazminat miktarının 680.264,39 TL olarak belirlendiğini; anılan kararın Yargıtay 5. Hukuk Dairesi'nin onayından geçerek kesinleştiğini; bu nedenle ek tazminat bedeli bulunan 675.064,39 TL'nin hüküm altına alınması için başvuru zorunluluğu doğduğunu ifade ederek; ek tazminat miktarı bulunan 675.064,39 TL'nin ilk dava tarihi olan 28/09/2011'den itibaren yasal faizi ile ile birlikte davalı idareden tahsili istemiyle 31.1.2013 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Bursa 5.Asliye Hukuk Mahkemesi; 14.2.2013 gün ve E:2013/65, K:2013/39 sayı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek davanın kabulüne karar vermiş; temyiz edilmesi üzerine

Yargıtay 18.Hukuk Dairesi: 21.10.2013 gün ve E:2013/13097, K:2013/13509 sayı ile, "(…)Ek davada talep edilen tazminata sebep olarak gösterilen mülkiyet hakkına getirilen kısıtlamanın, dava konusu taşınmazın, genel ve düzenleyici bir işlem olan imar planıyla kamu hizmetine özgülenmesinden ve bu planda öngörülen kamulaştırma işlemlerinin zamanında yapamamasından kaynaklandığının kabulü ile idari işlem ve eylemden doğan zarara ilişkin bu davanın, 11.06.2013 tarihinde yürürlüğe giren 6487 sayılı Yasa ile 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun değiştirilen Geçici 6. maddesinin 10.fıkrasında da "Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle veya ilgili kanunların uygulamasıyla tasarrufu kısıtlanan taşınmazlar hakkında 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemler tamamlandıktan sonra idari yargıda dava açılabilir. Bu madde hükümleri karara bağlanmamış veya kararı kesinleşmemiş tüm davalara uygulanır." hükmü ve Uyuşmazlık Mahkemesi kararları da dikkate alınarak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümleri uyarınca idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğinden, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114/1-b ve 115/2. maddeleri uyarınca davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiğinin düşünülmemesi…" nin doğru görülmediği gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar vermiş; karar düzeltme isteminde bulunulması üzerine Yargıtay 18.Hukuk Dairesi; 21.4.2014 gün ve E:2014/1143, K:2014/7293 sayı ile, "(…)6360 sayılı Yasa hükümleri uyarınca il özel idarelerinin tüzel kişiliği sona erdiğinden davalı sıfatının devam edip etmeyeceği hususu araştırılarak devir ve tasfiye işlemlerinin ardından il özel idaresi yerine geçecek ilgili idareye husumetin yönlendirilmesi gerektiğinin dikkate alınmaması" sözcüklerinin yazılmasına, Yargıtay ilamının bu şekilde düzeltilmesine, ilamdaki diğer hususların aynen muhafazasına…" karar vermiştir.

BURSA 5.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 18.12.2014 gün ve E:2014/572, K:2014/636 sayı ile, "(…)bozma ilamı üzerine dosyanın yeniden esasa kaydı yapılarak Yargıtay bozma ilamı da eklenmek sureti ile taraflar adına meşruhatlı davetiye çıkarılmış ve bozma ilamı doğrultusunda ayrıca 6360 sayılı yasa ile Büyükşehir belediyesi bulunan illerdeki il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin 30/03/2014 tarihi itibariyle sona ermiş olması bir takım yetkilerin ilgisi nedeniyle yasa gereğince Milli Eğitim Bakanlığını temsilen Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğüne devredilmiş olması itibariyle, davaya il özel idaresi yerine il milli eğitim müdürlüğü ve Milli Eğitim Bakanlığı husumetiyle devam edilmesi gerektiği nazara alınarak Milli Eğitim Bakanlığı vekilinden bu konuda diyecekleri ve taraflardan Yargıtay bozma ilamına karşı diyecekleri sorularak usulü eksiklik tamamlanmış ve usul ve yasaya uygun bulunan Yargıtay bozma ilamına uyulmasına karar verilmiş ve hükmüne uyulan Yargıtay bozma ilamı doğrultusunda, Taşınmazın fiili el atmanın bulunmadığı, idari işlem ve eylemlerden kaynaklanan zarar iddialarına ilişkin davanın 2577 sy. İYUK hükümleri gereğince idari yargıda çözümlenmesi gerektiği, yargı yolunun caiz olmasının dava şartı olup resen nazara alınması gerektiği anlaşıldığından, 6100 sy. HMK 114/1-b ve 115/2 maddeleri gereğince dava şartı yokluğu nedeniyle USULDEN REDDİNE karar vermek

gerekmiş ve aşağıdaki hüküm tesis kılınmıştır.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Taşınmazın fiili el atmanın bulunmadığı, idari işlem ve eylemlerden kaynaklanan zarar iddialarına ilişkin davanın 2577 sy. İYUK hükümleri gereğince idari yargıda çözümlenmesi gerektiği, yargı yolunun caiz olmasının dava şartı olup resen nazara alınması gerektiği anlaşıldığından 6100 sy HMK 114/1-b ve 115/2 maddeleri gereğince dava şartı yokluğu nedeniyle USULDEN REDDİNE(…)" karar vermiş; temyiz edilen karar Yargıtay 18. Hukuk Dairesinin 4.6.2015 gün ve E:2015/7380, K:2015/9509 sayılı ilamıyla onanarak kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez; müvekkilinin Bursa İli, Nilüfer İlçesi, Ertuğrul Mahallesi, 3408 ada 2 parsel sayılı taşınmaza hissesi oranında malik olduğunu, söz konusu taşınmazın kullanım amacının uygulama imar planında eğitim tesisleri alanı olarak ayrıldığını, aradan uzunca bir süre geçmesine karşın kamulaştırma yapılmayarak hukuken el atıldığından bahisle taşınmazın bedeli olan 630.000,00-TL'nin, kesin hüküm ve delil teşkil eden ilk dava tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle Milli Eğitim Bakanlığı'na karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

Bursa 3.İdare Mahkemesi: 22.11.2016 gün ve E:2015/1113, K:2016/1484 sayı ile, yeni yasal düzenleme uyarınca bu aşamada hukuken uyuşmazlığın esası hakkında karar verme olanağının bulunmadığı gerekçesiyle; konusu kalmayan dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermiş; istinaf yoluna başvurulması üzerine İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdare Dava Dairesi: 30.5.2017 gün ve E:2017/1245, K:2017/1813 sayı ile, Danıştay nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere başvuruların reddine karar vermiş; temyiz edilmesi üzerine, Danıştay Altıncı Dairesi 6.11.2017 gün ve E:2017/6139, K:2017/8538 sayı ile, "(…)"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesi, idari dava türlerini; İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları ile idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları olarak sınıflandırmıştır.(…)

Dava konusu taşınmazın imar planında "eğitim tesisi alanı" olarak belirlenmesi ve uzun süre herhangi bir uygulama yapılmaması veya kamulaştırılmamasının hukuka uygunluğunun denetimine ve bu durumun zarar doğurucu sonuçlarının giderilmesine ilişkin uyuşmazlık, idari yargının görev alanında bulunduğundan tazminat taleplerinin adli yargı yerlerinde açılacak davalara konu edilmesine hukuken olanak bulunmamakla birlikte, görülmekte olan davanın yukarıda tanımı yapılan idari dava türleri kapsamında bir dava olarak açılmadığı, daha önce adli yargı mercii tarafından karara bağlanmış tazminat talebinin saklı tutulan fazlaya ilişkin kısmına yönelik olduğu, dolayısıyla adli yargı mercii tarafından karara bağlanmış olan davanın devamı niteliğindeki uyuşmazlığın adli yargıda görülmesi gerektiği sonucuna varıldığından davanın görev yönünden reddedilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 9. İdari Dava Dairesince verilen 30/05/2017 tarihli, E:2017/1245, K:2017/1813 sayılı kararının BOZULMASINA…" karar vermiş; dosyanın gönderilmesi üzerine İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdare Dava Dairesi: 11.4.2018 gün ve E:2018/592, K:2018/703 sayı ile, "(…)Dava konusu taşınmazın imar planında "eğitim tesisi alanı" olarak belirlenmesi ve uzun süre herhangi bir uygulama yapılmaması veya kamulaştırılmamasının hukuka uygunluğunun denetimine ve bu durumun zarar doğurucu sonuçlarının giderilmesine ilişkin uyuşmazlık, idari yargının görev alanında bulunduğundan tazminat taleplerinin adli yargı yerlerinde açılacak davalara konu edilmesine hukuken olanak bulunmamakla birlikte, görülmekte olan davanın yukarıda tanımı yapılan idari dava türleri kapsamında bir dava olarak açılmadığı, daha önce adli yargı mercii tarafından karara bağlanmış tazminat talebinin saklı tutulan fazlaya ilişkin kısmına yönelik olduğu, dolayısıyla adli yargı mercii tarafından karara bağlanmış olan davanın devamı niteliğindeki uyuşmazlığın adli yargıda görülmesi gerektiği sonucuna varıldığından davanın görev yönünden reddedilmesi gerekmektedir.

(…)adli yargı mercilerinin görevsizlik kararı üzerine idari yargı yerlerinde açılan davalarda, İdare Mahkemesince, uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna ulaşılması halinde, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereğince görevli yargı yerinin belirlenmesi için ara kararı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulması ve Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından verilecek kararın sonucuna göre karar verilmesi gerektiğinden İdare Mahkemesince bu sürecin işletilmesinden sonra bir karar verileceği de açıktır.

Açıklanan nedenlerle; Danıştay Altıncı Dairesinin 06/11/2017 tarih ve E:2017/6139, K:2017/8538 sayılı bozma kararına uyulmasına, Bursa 3. İdare Mahkemesi'nin 22/11/2016 günlü ve E:2015/1113, K:2016/1484 sayılı kararının kaldırılmasına, yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınıp yeniden yargılama yapılması amacıyla dosyanın 2577 sayılı kanunun 45.maddesinin 5.fikrası uyarınca mahkemesine gönderilmesine…" karar vermiştir.

BURSA 3.İDARE MAHKEMESİ; 12.6.2018 gün ve E:2018/501 sayı ile, "(…) 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu'nun "idari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin değişik 1. numaralı bendinde; "a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar." idari dava türleri olarak sayılmıştır.

Taşınmaza idare tarafından fiili olarak el atılmış olması halinde görevli yargı kolunun belirlenmesine ilişkin Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 06.04.2015 tarihli, E:2015/223, K:2015/238 sayılı kararında;

"Belediyelerin 3194 sayılı imar Kanunu 8. maddesi ve 18. maddesinin verdiği yetki ile arazi ve arsalar üzerinde imar planlarının hazırlanması ve yürürlüğe konulması, arazi ve arsa düzenlemesi gibi faaliyetleri kapsamında yaptıkları imar planlarından kaynaklanan işlemlerin tek yanlı ve kamu gücüne dayanan irade açıklamaları ile tesis edilen genel ve düzenleyici işlemler olduğu bu yönü ile de idari eylem ve işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların idari yargı yerlerinde çözümlenmesi gerektiği tartışmasızdır.

Buna karşılık, Belediyece, Kamulaştırma Kanunu'nda öngörülen usul ve yöntemlere uygun idari nitelikte uygulama işlemleri yapılmaksızın, dava konusu taşınmazın bir kısmına fiilen el atması karşısında, idarenin bu eyleminin kamulaştırmasız el atma niteliğini taşıdığı açıktır.

Öte yandan, idarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu, özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen genel kabul doğrultusundaki Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 11.2.1959 günlü, E: 1958/17, K: 1959/15 sayılı kararının III. bölümünde, "İstimlaksiz el atma halinde amme teşekkülü İstimlak Kanununa uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almış olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmuş durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir." görüşüne yer verilmiştir.

Dosyadaki bilgi ve belgelerden, uyuşmazlık konusu taşınmazın uygulama imar planında eğitim tesisleri alanı olarak ayrıldığı ve aradan uzunca bir süre geçmesine karşın kamulaştırma yapılmayarak hukuken el atıldığı görülmekle, idarenin dava konusu taşınmaza kamulaştırmasız el atmasından doğan zararın tazminine yönelik bulunan davanın haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünün adli yargı yerinin görevine girdiği anlaşılmaktadır.

Nitekim; kısmen fiili el atmanın kısmen de hukuki el atmanın mevcut olduğu bir taşınmaza ilişkin benzer bir uyuşmazlıkta Uyuşmazlık Mahkemesi'nce verilen 01/06/2015 gün ve E:2015/471 ve K:2015/473 sayılı kararda da, hukuki ve fiili el atma nedeniyle oluşan zarar kalemi ayrımı yapılmaksızın uyuşmazlığın görüm ve çözümünde tümüyle adli yargı yerinin görevli olduğuna karar verildiği görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle; davanın adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Bursa 5.Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2014/572 sayılı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 22.10.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Yasa'nın 14. maddesine göre olumsuz görev uyuşmazlığı bulunduğunun ileri sürülebilmesi için davanın "tarafları, konusu ve sebebinin aynı" olması koşulunun öngörülmüş bulunması karşısında, adli ve idari yargı yerleri arasında her iki yargı yerinde ortak olan "Bursa İli, Nilüfer İlçesi, Ertuğrul Mahallesi, 3408 ada 2 parsel sayılı taşınmaza" ilişkin talep yönündengörev uyuşmazlığının doğduğu; idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raporlör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının hissedar olduğu taşınmazın uygulama imar planında "Eğitim Tesisleri Alanı" olarak belirlendiği, aradan uzunca bir süre geçmesine karşın kamulaştırma yapılmaksızın el atıldığından bahisle adli yargı yerinde; fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydı ile açılan tazminat davasının, kesinleşen Asliye Hukuk Mahkemesi kararıyla hüküm altına alındığından dolayı ek tazminat bedelinin tahsili; idari yargı yerinde de, el konulan taşınmazın bedelinin ilk dava tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması" başlıklı 8. maddesinde; "Planların hazırlanmasında ve yürürlüğe konulmasında aşağıda belirtilen esaslara uyulur.

a) Bölge planları; sosyo - ekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşmelerin gelişme potansiyelini, sektörel hedefleri, faaliyetlerin ve alt yapıların dağılımını belirlemek üzere hazırlanacak bölge planlarını, gerekli gördüğü hallerde Devlet Planlama Teşkilatı yapar veya yaptırır.

b) İmar Planları; Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından meydana gelir. Mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin nazım ve uygulama imar planları ilgili belediyelerce yapılır veya yaptırılır. Belediye meclisince onaylanarak yürürlüğe girer. (Yeniden düzenleme dördüncü cümle: 12/7/2013- 6495/73 md.) Bu planlar onay tarihinden itibaren belediye başkanlığınca tespit edilen ilan yerlerinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. Belediye başkanlığınca belediye meclisine gönderilen itirazlar ve planları belediye meclisi onbeş gün içinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Belediye ve mücavir alan dışında kalan yerlerde yapılacak planlar valilik veya ilgilisince yapılır veya yaptırılır. Valilikçe uygun görüldüğü takdirde onaylanarak yürürlüğe girer. (Yeniden düzenleme üçüncü cümle: 12/7/2013-6495/73 md.) Onay tarihinden itibaren valilikçe tespit edilen ilan yerinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay

süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. İtirazlar valiliğe yapılır, valilik itirazları ve planları onbeş gün içerisinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Onaylanmış planlarda yapılacak değişiklikler de yukarıdaki usullere tabidir.

Kesinleşen imar planlarının bir kopyası, Bakanlığa gönderilir.

İmar planları alenidir. Bu aleniyeti sağlamak ilgili idarelerin görevidir. Belediye Başkanlığı ve mülki amirlikler, imar planının tamamını veya bir kısmını kopyalar veya kitapçıklar haline getirip çoğaltarak tespit edilecek ücret karşılığında isteyenlere verir.

c) (Ek: 3/7/2005-5403/25 md.) Tarım arazileri, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda belirtilen izinler alınmadan tarımsal amaç dışında kullanılmak üzere plânlanamaz…" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, taşınmazın imar planında "dere mutlak koruma alanı"nda kalması nedeniyle taşınmaz üzerindeki tasarruf yetkisinin kısıtlanması nedenine dayalı olarak davacının Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde açtığı tazminat davasında, bu Mahkemece 4.11.1983 günlü, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun Geçici 6 ncı maddesinin bazı fıkralarının iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine yapılan itiraz başvurusunda; Anayasa Mahkemesi 25.9.2013 tarih ve E: 2013/93, K: 2013/101 sayılı kararında "… Davacının mülkü üzerinde tasarruf etme hakkının kısıtlanması, idarenin bir eyleminden değil, idari bir işlem niteliğinde olduğu tartışmasız olan imar planından kaynaklanmaktadır. Olayda, idarenin fiili el koyma niteliği taşıyan bir eylemi henüz bulunmamakta, aksine kanunen yapması gereken kamulaştırma işlemlerini yapmamak biçiminde tezahür eden bir eylemsizliği söz konusudur. Öte yandan kamulaştırmasız el atmadan söz edilebilmesi için taşınmaz zilyetliğinin idareye geçmesi ve taşınmazın fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiş olması gerekmektedir. Oysa, mahkemede görülen davaya konu olayda olduğu gibi imar kısıtlamalarında taşınmaz zilyetliği malikte kalmaya devam etmekte olup, yalnızca malikin ilgili mevzuattan kaynaklanan bazı kısıtlamalara maruz kalması söz konusu olmaktadır. Sonuç olarak, davacının taşınmazının imar planlarında "dere mutlak koruma alanı" nda bırakılması nedeniyle, tasarruf hakkının kısıtlanmasının kamulaştırmasız el atma sonucu olduğu ve tasarruf hakkının kısıtlanması sebebiyle doğan zararın ancak idari yargıda açılacak bir tam yargı davasına konu edilebileceği sonucuna ulaşılmaktadır. Dolayısıyla bakılmakta olan dava, itiraz başvurusunda bulunan mahkemenin görev alanına girmemektedir. Nitekim Anayasanın 158. maddesi ile adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkili kılınan Uyuşmazlık Mahkemesinin istikrar bulmuş içtihatları da bu yöndedir…" gerekçesiyle, Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvurusu, başvuran mahkemenin yetkisizliği nedeniyle oybirliğiyle reddedilmiştir.

Yine taşınmazı imar planında "spor alanı" olarak ayrılan davacının Asliye Hukuk Mahkemesinde açtığı tazminat davasında, davalı idarelerin görev itirazları nedeniyle Danıştay Başsavcılığınca çıkartılan olumlu görev uyuşmazlığında, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce olumlu görev uyuşmazlığı talebinin kabulü ile ilgili Asliye Hukuk Mahkemesinin görevlilik kararının kaldırılması yolunda verilen karar nedeniyle, anayasal haklarının ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvuru üzerine, Anayasa Mahkemesi İkinci Bölümünce 18.9.2013 tarihinde verilen kararda (Başvuru No: 2013/1586) "…Mahkemenin gerekçesi ve başvurucunun iddiaları incelendiğinde, iddiaların özünün Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından delillerin değerlendirilmesinde ve hukuk kurallarının yorumlanmasında isabet olmadığına ve esas itibariyle yargılamanın sonucuna ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Yargılama, Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından usul şartlarına ve hukuka uygun olarak gerçekleştirilmiş olup, başvurucu derece mahkemelerinde kendi delillerini ve iddialarını sunma fırsatını bulmuş ve bunlar Uyuşmazlık Mahkemesi'nce gereği gibi değerlendirilmiştir… Açıklanan nedenlerle, adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarının kanun yolu şikâyeti niteliğinde olduğu, Uyuşmazlık Mahkemesi kararının bariz bir şekilde keyfilik de içermediği anlaşıldığından, başvurunun, diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin 'açıkça dayanaktan yoksun olması' nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir…" gerekçesiyle, davacının başvurusu oybirliğiyle reddedilmiştir. (Resmi Gazete, 30.10.2013, Sayı:28806)

Son olarak, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 30.10.2013 tarih ve E.2013/603, K.2013/1503 sayılı kararıyla, imar planındaki kısıtlamalardan kaynaklanan 'hukuki el atmalardan' kaynaklanan tazminat istemli davaların idari yargının görevinde olduğu hüküm altına alınmıştır.

İdare Mahkemesince, Danıştay 6.Dairesinin ve devamında İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdare Dava Dairesinin bozma kararına uymak suretiyle yaptığı başvuru gerekçesi; her ne kadar temyiz ve istinaf mercilerinin gerekçelerinden farklı ise de; bozma kararlarındaki hukuki gerekçe bağlamında konu irdelendiğinde; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Kısmi Dava" başlıklı 109.maddesinde; "Talep konusunun niteliği itibarıyla bölünebilir olduğu durumlarda, sadece bir kısmı da dava yoluyla ileri sürülebilir." hükmü yer almakta olup, bu düzenleme çerçevesinde, talep konusu niteliği itibariyle bölünebiliyor ise kısmi davanın varlığından bahsedilebilecektir.

Alacağın tamamı aynı hukuki ilişkiden doğup, şimdilik sadece bir kesimi dava ediliyorsa kısmi davadan söz etmek gerekecek olup, kısmi dava davacı lehine karara bağlandıktan sonra, alacağın geri kalan kısmı için ek dava açılması söz konusu olacaktır. Somut olayda da davacı tarafından Bursa 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2011/575, K:2012/492 sayılı dosyasında görülen ilk davada aynı hukuki ilişki ve konudan doğduğu ifade edilen alacağın bir kısmı dava edilmiş, iş bu dava kabul ile neticelendikten sonra ise, Bursa 8. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2013/65, K:2013/39 sayılı dosyasında görülen ek dava açılmış olmakla; davacı tarafından ilk etapta açılmış olan Bursa 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2011/575 sayılı dosyasında görülen davanın 6100 sayılı Yasa kapsamında kısmi dava mahiyetinde olduğu anlaşılmıştır.

Bursa 8. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2013/65 sayılı dosyasında görülen dava, yukarıda izahı yapıldığı üzere, daha önceden fazlaya ilişkin hakları saklı tutulmak suretiyle açılıp karara bağlanan alacak miktarının kalan kısmı bakımından bir ek dava mahiyetindedir. Her ne kadar, bu davaların konuları ve tarafları birbirleri ile aynı olsa da, bahse konu ek dava yeni bir dava olup, bu dava için yeniden dava harcı alınması, yeniden taraf teşkili sağlanarak yargılama yapılması, gerekirse yeniden bilirkişi incelemesi yapılıp delillerin yeniden toplanması gerekmekte, dolayısıyla ek davanın ilk aşamasından itibaren, ilk açılan kısmi davadan bağımsız olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Tüm bu açıklamaların ışığında; davaya konu olayda, davacının hissedar olduğu Bursa İli, Nilüfer İlçesi,

Ertuğrul Mahallesi, 3408 ada 2 parsel sayılı taşınmaza, imar planında "Eğitim Tesisleri Alanı" olarak ayrılmak suretiyle, hukuken el atıldığı iddiası ile meydana geldiği belirtilen zararın tazminine yönelik bulunan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir. Mahkememizin emsal nitelikteki 29/12/2014 gün ve E:2014/1006, K:2014/1077; 29.01.2018 gün ve E: 2017 / 796, K: 2018 / 27 sayılı kararları da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle, Bursa 3.İdare Mahkemesince yapılan 12.6.2018 gün ve E:2018/501 sayılı başvurunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Bursa 3.İdare Mahkemesince yapılan 12.6.2018 gün ve E:2018/501 sayılı BAŞVURUNUN REDDİNE, 22.10.2018 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ